

РЕШЕНИЕ

№ 4805

гр. София, 13.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69
състав**, в публично заседание на 29.06.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **9843** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Преявен е иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, вр. чл.203 – 207

АПК.

Делото е образувано по искова молба на Д. М. Б., ЕГН [ЕГН], чрез нейния баща и законен представител М. С. Б., от [населено място], [улица], вх.1, ап.13, и със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.5, кант.9, чрез адв. Д. М. от САК, срещу Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование (РЦПППО) – С. град, с искане за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 6000 лв., претърпени в периода от 02.10.2018 г. до 26.05.2020 г. поради пълно неосигуряване на краткосрочна допълнителна специализирана подкрепа за личностно развитие чрез помощ от ресурсен учител, психолог и логопед, ведно със законната лихва от 26.05.2020 г. до окончателното погасяване и сторените разноски.

В исковата молба се твърди, че с Решение № 1652 от 07.05.2020 г. на ТЕЛК при ищцата е установена диагноза: „Смесени специфични разстройства в психологичното развитие“. На три години и половина детето било диагностицирано от специалисти в Център за психично здраве „Проф. Н. Ш.“, [населено място], с диагнози „Разстройство друго“ и „Разстройство на експресивната реч“. Детето посещавало детско заведение – детска градина (ДГ) № 6 „Вълшебен свят“, [населено място]. Определено е като дете със специални образователни потребности (СОП). Твърди се, че детето изпитва значителни затруднения в поведението си, които се отразяват на комуникативните му способности и възможността му за съсредоточаване. Било лесно уморяемо и бързо се изчерпвало вниманието му при занимание с конкретна

образователна задача. Имало когнитивни дефицити и дефицити в развитието на речта. Така описаното състояние предполагало динамично наблюдение от специалисти и системни занимания с логопед, психолог и ресурсно подпомагане.

На 28.09.2018 г. бил изготвен доклад от мобилна група на Регионален екип за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците със СОП със становище, че детето има нужда от допълнителна краткосрочна подкрепа за завършване на подготвителната група (ПГ) чрез ресурсен учител, логопед и психолог. Със Заповед № СД-94/02.10.2018 г. на директора на РЦПППО – С. град тази подкрепа била одобрена. Детето продължило да посещава същото учебно заведение до завършване на ПГ на 26.05.2020 г.

Независимо от установената необходимост от осигуряване на посочените специалисти и провеждане на съответните активни действия в рамките на одобрената процедура, детето не получило реално такава. Твърди, че за времето от м.октомври 2018 г. до 26.05.2020 г. ответникът не му е осигурил провеждане на занимания с ресурсен учител, логопед и психолог. Това бездействие било в противоречие със законовите изисквания и със самото решение детето да ползва квалифицираните услуги на тези специалисти, които да го доведат до по-висока степен на адаптиране в социалната и образователна среда. Това бездействие довело до настъпване на вреди в личната сфера на детето, изразяващи се в драстично забавяне на процесите на приобщаването му към неговата социална и образователна среда, отразила се необратимо върху неговата адаптация и подготовка за последващия училищен процес и към нормалната му възможност за житейска реализация. Това бездействие съвпаднало с важен и деликатен период в детското развитие като предучилищната възраст, през който, вместо преодоляване на затрудненията и напредък в подготовката, проблемната ситуация с него се задълбочила. За претърпените неимуществени вреди претендира обезщетение в размер на 6000 лв., ведно със законната лихва от 26.05.2020 г. до окончателното погасяване и сторените разноски.

В уточнителна молба от 23.12.2021 г. ищцата, чрез адв. М. от САК, поддържа пълна липса на специализирана подкрепа и на активни действия от страна на ответника, довела до изоставане в развитието на детето по мислене, поведение, комуникативни и социални умения, в сравнение това, ако то би провеждало редовно занимания със специалисти.

Ответникът Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование – С. град оспорва исковата молба с писмен отговор от 26.11.2021 г. с приложени писмени доказателства. Твърди, че не е налице нарушение на Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО) и Наредбата за приобщаващо образование. Поддържа, че основната роля при осъществяване на допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата се осъществява от детското учебно заведение – детска градина или училище, като на РЦПППО са придадени повече методически и подпомагащи функции. Твърди, че РЦПППО С. е изпълнило всички, вменени му от закона задължения и е осъществило подкрепа за личностното развитие на Д. М. Б., като оспорва твърденията за бездействие от негова страна. Извършена била оценка на индивидуалните му потребности и бил съставен план за подкрепа. Въз основа на него за исковия период с детето непрестанно са работили специалисти съобразно утвърдени графици и седмично разписание, а обратната връзка със семейството му винаги е била много добра. За всяка от срещите са изготвяни необходимите учебни и адаптивни материали. Били осигурени специалисти –

психолози, логопед и ресурсен учител, като с това била осъществена подкрепа в пълен обем и са използвани всички законови възможности съобразно правомощията. Оспорва настъпването на вреди за детето, както и наличието на причинна връзка между поведението му и наличието на вреди, тъй като състоянието на деца със СОП зависело не само от осигурената подкрепа, но и от други различни фактори. Претендира за отхвърляне на иска и присъждане на разноски.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за недоказаност на исковата претенция.

Административен съд София град, съобразно наведените от страните факти и обстоятелства и приложените от страните доказателства, намира следното от фактическа и правна страна:

Не е спорно, че ищцата Д. М. Б., ЕГН [ЕГН], притежава Удостоверение рег. № 0756-26 от 26.05.2020 г. на МОН – Детска градина № 6 „Вълшебен свят“ за задължително предучилищно образование., респ. завършена ПГ през учебната 2019/2020 г. В него е посочено, че Д. посещава детската градина от яслена възраст и през цялото време с нея са работили ресурсен учител, психолог и в последната година – логопед. През първите три години Д. не влизала в контакт с другите деца, често крещяла и проявявала агресивност. Била неспокойно и прекалено чувствително дете. Не понасяла силни шумове и реагирала с викове. Разсейвала се много лесно, бързо се изморявала и започвала да нервничи. Опитвала се да преразказва части от познати приказки, пишела и познавала повечето печатни букви, старала се да пише ръкописни букви. Понякога имала неправилна артикулация на някои звукове. Често при изговаряне на по-дълги думи пропускала звукове и разменяла срички. В повечето случаи се справяла с помощ. Разбирала кратки инструкции. Необходима била мотивация и подкрепа, упорита работа от страна на учители, родители и подкрепа от екип специалисти.

Според Педагогическа характеристика изх.№ 40 от 04.05.2020 г. от Детска градина № 6 „Вълшебен свят“ Д. посещава учебното заведение още от яслена група, като през първите три години не влизала в контакт с други деца, често крещяла и проявявала агресивност. През последната учебна година бил забелязан значителен напредък – Д. работела с удоволствие и желание, но лесно се разсейвала, бързо се уморявала и започвала да нервничи. В някои случаи се справяла значително добре с учебните тетрадки. С по-нататъшна подкрепа от специалисти, последователна и упорита работа от страна на учители и родители Д. можела да постигне готовност за активна позиция „ученик“.

Преставено е Експертно решение № 1652 от 07.05.2020 г. на ТЕЛК при II МБАЛ С., с което ищцата е освидетелствана с водеща диагноза: „Смесени специфични разстройства в психологичното развитие“. Посочено е в мотивите на решението, че са налице артикулационни нарушения, хипопросексия, емоционална и социална незрялост, както и, че се нуждае от логопедично, психологично и педагогично подпомагане.

Представени са два броя експертиси на Център за психично здраве „Проф. Н. Ш.“, [населено място], от м.09-10.2016 г. и м.11-12.2019 г. Според епикризата от 2016 г. детето е със забавено езиково развитие. Проходила на 1г. и 4 месеца. Овладейла тазови резервоари на 3 г. и 2 месеца. Първи думи на 1 г. и 6 месеца. Не назовава, когато иска нещо и то не е достъпно, води за ръка възрастния. Хваща непознато дете за ръка и с мимика му показва интереса си. Направено е заключение за комплексни дефицити – в

езиково, познавателно и социо-комуникативно отношение, особености в социалното взаимодействие и комуникация. Дадени са препоръки за специализирана работа с екип от специалисти (психолог, логопед), активно ангажиране на вниманието на детето със структурирани дейности и необходимост от подпомагане от ресурсен учител в детското заведение. Поставена е диагноза: „Разстройство на развитието, друго“.

В епикриза от 2019 г. от Център за психично здраве „Проф. Н. Ш.“ е поставена диагноза: „Разстройство на експресивната реч“. Посочено е, че от 3 годишна възраст детето започнало работа с логопед и обогатило речника си, но изпитва трудности да разказва преживяна случка, да разбира метафори и условности. С трудна адаптация в детски заведения. С по-краткотрайна памет. Бързо забравя научен материал. При работа лесно се разсейва и е необходима подкрепа от възрастен. Дадено е заключение, че на фона на провеждана логопедична и психологична работа се отчита динамика в социо-комуникативен и езиков аспект, като все още е наличен езиков дефицит. Е. дефицит е определен като предпоставка за обучителни затруднения в училищен контекст. Препоръчана е работа с логопед, психолог и ресурсен учител.

В Епикриза № 202 от 28.04.2020 г. на ГПСИП [фирма] е поставена диагноза „Смесени специфични разстройства в психологичното развитие“. Препоръчани са системни занимания с логопед и психолог и подпомагане в обучението чрез ресурсен учител.

Представен е доклад вх. 226 от 26.09.2018 г. на Мобилна група от Регионален екип за подкрепа на личностното развитие към РЦПППО С. град, с който е препоръчана допълнителна краткосрочна подкрепа до завършване на ПГ с ресурсен учител, психолог и логопед.

Приложена е карта вх.№ 04/26.09.2018 г. за оценка на индивидуалните потребности на детето (л.41-48) от психолог, логопед и ресурсен учител при РЦПППО С. град с препоръчана допълнителна краткосрочна подкрепа, съдържаща подпис за съгласие на бащата М. С. Б..

Със Заповед № СД-94/02.10.2018 г. на директора на РЦПППО – С. град на основание чл.259, ал.1, вр. чл.190, ал.3, т.1 от ЗПУО е одобрено предоставяне на краткосрочна допълнителна подкрепа за личностно развитие до завършване на ПГ на Д. М. Б., ЕГН [ЕГН], в ДГ 6 „Вълшебен свят“, чрез ресурсен учител, логопед и психолог. Изготвен е план за подкрепа от 25.10.2018 г. за учебната 2018/2019 г.

Със Заповед № РД-32/17.09.2018 г. на директора на РЦПППО С. град, издадена на основание чл.259, вр. чл.187, ал.1, т.5 от ЗПУО, е определено място на работа на ресурсни учители на групи на деца и ученици със СОП, според която за работа в ДГ 6 е определен психолог Е. К.. С идентична Заповед № РД-320/17.09.2019 г. на директора на РЦПППО С. град за работа в ДГ 6 е определен психолог К. Х., а със Заповед № РД-14/ 15.09.2020 г. на директора на РЦПППО С. град за работа в ДГ 6 е определен ресурсен учител А. И. Д. и психолог К. Х..

С писмо изх.№ 254/10.12.2018 г. на директора на РЦПППО С. град е уведомен директора на ДГ 6, С., че в ръководеното учебно заведение, за учебната 2018/2019 г. се осигурява специалист за допълнителна подкрепа за личностно развитие на основание чл.187 от ЗПУО (л.237). Приложени са графици за дейността на психолог Е. К. за учебната 2018/2019 г., съдържащи отбелязване, че същият е работил с Д. Б. през м.май и м.юни, в четвъртък от 11:00 часа до 12:00 часа, в четвъртък през м.януари, февруари, март – от 13:00 до 14:00 часа, в четвъртък през м.април – от 14:00

до 15:00 часа (л.238-л.251).

Приложен е план за подкрепа от 23.01.2020 г., подписан от Ю. Б. – ръководител на екип, ресурсен учител Т. И., логопед Н. И. и учител в групата М. Ц., както и от бащата М. Б.. В него, като честота на осъществяване на дейностите е отбелязано: ежедневна работа с учители, 1 час седмично с ресурсен учител и веднъж седмично – с логопед.

Приложени са седмични разписания на дейностите с отбелязване на вида дейност (л.60-78), както и седмични доклади за предоставяне на дистанционна подкрепа на деца със СОП (л.81- л.171), които съдържат данни за дистанционни срещи и предоставени работни материали на детето Д. Б., лист за дистанционно обучение на деца със СОП, в който е включено детето с потвърждение от страна на майката за дистанционното обучение (л.79) и електронна кореспонденция с майката и предоставени учебни материали (л.172-л.193), Дневник за дейности за подкрепа за личностно развитие – допълнителна, психологическа подкрепа за учебната 2018/2019 г. на Е. К. психолог при РЦПППО С. град, в който е отбелязано името на Д. Б., цели, методи, дейности и задачи за периода от 06.12.2018 г. до 30.05.2019 г., който удостоверява ежеседмични занимания с детето извън периодите на отпуск на Е. К. (л.254-л.282) и извлечение от дневник на Т. И.- ресурсен учител на Д. за учебната 2019/2020 г. с данни за проведени занятия в периода 26.11.2019 г. – 05.03.2020 г. (л.287-л.316).

Според Доклад от 25.02.2020 г. за оценяване на напредъка I-ви срок уч. 2019/2020 г. на ресурсен учител Т. И. Д. е адаптивна в групата, почти не отсъства, играе с момичета, има правилен захват, спазва очертаванията за рисуване, пише старателно, изрязва и много рисува. Детето общува с всеки, като няма предпочитания към събеседника си и иницира общуване. Не се съобразява много останалите, не търпи критика, харесва да е водеща фигура, лесно се разсейва, бърза и не внимава. Пише думи – буква по буква, ръкописно, съставя с помощ правилни граматически изречения. На моменти бърка последователността при преразказ. Справя се много добре по направленията.

Според Доклад вх.№ 117/22.06.2020 г. за оценяване на напредъка II-ри срок уч. 2019/2020 г. на ресурсен учител Т. И. Д. е напълно самостоятелна, има изградени хигиенни навици, говори много, като понякога изказът ѝ е неправилен, има желание за комуникация и иницира такава. Справя се с материала по образователните направления. Често се разсейва и не винаги внимава, което затруднява разбирането на инструкции. Не търпи критика. Обича да рисува, да слуша/чете приказки, да танцува. По време на епидемията Д. се научила да чете, да пише под диктовка с ръкописни букви, да смята до 10, да отговаря на въпроси към прочетен текст.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

По силата на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне отговорност за дейност на ответната администрация, предвидена в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, следва да са налице трите елемента от правопораждащия фактически състав: 1.незаконосъобразен акт, действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице; 2. имуществени или неимуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между тях. Правото на обезщетение възниква за вредите, които са пряка и непосредствена

последница от увреждането – чл.4 от ЗОДОВ. Преки са вредите, които се намират в причинна връзка с противоправното поведение, а непосредствени – следващите по време и място неправомерния резултат.

С аргумент от чл.154, ал.1 от ГПК, вр. чл.144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последници, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

Съгласно чл.2, ал.1-3 ЗПУО системата на предучилищното и училищното образование включва участниците в образователния процес и институциите, както и отношенията и връзките между тях за постигане целите на образованието. Участниците в образователния процес са децата, учениците, учителите, директорите и другите педагогически специалисти, както и родителите. Институциите в системата на предучилищното и училищното образование са детските градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена. Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование чл.7, ал.2 от ЗПУО). В развитие на този принцип разпоредбата на чл.3, ал.1 от Наредбата за приобщаващото образование (Наредбата) посочва, че то е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги (чл.174, ал.1 ЗПУО). Подкрепата за личностно развитие е *обща и допълнителна* и се осигурява там, където са детето и ученикът - в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие (чл.177, ал.1 и ал.2 ЗПУО). Общата подкрепа се осигурява от детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие (чл.178, ал.2 ЗПУО и чл.4, ал.1-3 от Наредбата).

Допълнителната подкрепа за личностно развитие е уредена в чл.187 ЗПУО, вкл. че тя се предоставя на деца със СОП (чл.187, ал.2, т.1 с.з.). Въз основа на последната норма съдът приема, че компетентностите на ответника РЦПППО С. град относно деца със СОП са ограничени единствено до предоставяне на допълнителна подкрепа, поради което правната уредба относно общата подкрепа за личностно развитие е неотносима. Съгласно чл.187, ал.4 ЗПУО допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от детските градини, от училищата, от центровете за подкрепа за личностно развитие и от специализирани обслужващи звена. Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на детето или ученика. Планът за подкрепа за децата и учениците по ал. 2, т. 1 определя и часовете за ресурсно подпомагане (чл.187, ал.3 ЗПУО).

Съгласно чл.188, ал.1-3 ЗПУО допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от *екип за подкрепа* за личностно развитие *в детската градина* или в училището. Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора за определено дете или

ученик по чл. 187, ал. 2. Към регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование се създават *регионални екипи* за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности (чл.190, ал.1 ЗПУО). В състава на екипите по ал. 1 се включват ресурсни учители, специални педагози, включително от центрoвете за специална образователна подкрепа, психолози, логопеди и други специалисти при необходимост, както и представители на регионалните управления на образованието (чл.190, ал.2 ЗПУО).

Съдът приема, че в случая са спазени изискванията на чл.190, ал.1 и ал.2 ЗПУО с изготвянето на: 1. Доклад вх. 226 от 26.09.2018 г. на Мобилна група от Регионален екип за подкрепа на личностното развитие към РЦПППО С. град, 2.Карта вх.№ 04/26.09.2018 г. за оценка на индивидуалните потребности на детето (л.41-48) от психолог, логопед и ресурсен учител при РЦПППО С. град с препоръчана допълнителна краткосрочна подкрепа и 3. Заповед № СД-94/02.10.2018 г. на директора на РЦПППО – С. град, с която е одобрено предоставяне на *краткосрочна допълнителна подкрепа* за личностно развитие до завършване на ПГ на Д. М. Б., ЕГН [ЕГН]. Съобразно поясненията на свидетелката Т. П. И., дадени в о.с.з. на 13.05.2022 г., допълнителната подкрепа е краткосрочна, тъй като се предоставя за определен етап от образованието – в случая, за етапа на предучилищното образование и до завършване на подготвителна група. Изложеното е в съответствие с чл.82, ал.3, т.1 от Наредбата за приобщаващото образование.

В правомощията на регионалните екипи по чл.190, ал.3, т.5 и т.6 от ЗПУО се включва: *подпомагне* на процеса на осигуряване на допълнителната подкрепа, както и предлагане и организиране *при необходимост* предоставянето на методическа подкрепа за работа с деца и ученици със специални образователни потребности на детските градини, училищата и центрoвете за подкрепа за личностно развитие. Въз основа на така дефинираните правомощия на регионалните екипи към РЦПППО съдът намира за правилни доводите на ответника, че предоставяната от него подкрепа е методическа и подпомагаща, докато основната роля при осъществяване на допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата се осъществява от детското учебно заведение – в случая, от детска градина (чл.187, ал.4 от ЗПУО).

В идентичен смисъл са разпоредбите на чл.82, ал.1 и чл.83, ал.1 от Наредбата за приобщаващото образование, които определят като отговорни за допълнителната подкрепа на личностното развитие - институциите в системата на предучилищното и училищното образование - детските градини, училищата, центрoве за подкрепа за личностно развитие и специализирани обслужващи звена, но с основно задължение за детската градина (чл.83, ал.1 от наредбата). Съгласно чл.119 от Наредбата ресурсното подпомагане се осъществява от ресурсни учители, рехабилитатори на слуха и говора и други педагогически специалисти, които *са част от* екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности в детските градини и училищата.

Визираната нормативна уредба също определя като правилни доводите на ответника, че отговорността за допълнителната подкрепа на личностното развитие на ищцата е споделена между институциите по чл.2, ал.3 ЗПУО, поради което и дори да беше доказано твърдяното пълно неизпълнение на задължения от страна на РЦПППО С. град, каквото не се установява по делото, отговорността за личностното развитие на детето не може да се носи единствено на РЦПППО. Казано с други думи, дори да се установи липса на положителна динамика в развитието на детето, каквато не се

установява по делото, пълната отговорност за това не е на РЦПППО С. град. В идентичен смисъл е чл.125 от Наредбата за приобщаващо образование - Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование осъществяват супервизия и методически *подпомагат* предоставянето на ресурсното подпомагане в детските градини, училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие.

Съгласно чл.73, ал.1 от Наредбата за приобщаващо образование оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, чийто състав включва психолог, логопед, ресурсен учител, а при деца и ученици с увреден слух или с нарушено зрение - и рехабилитатор на слуха и говора или учител на деца и ученици с нарушено зрение, учителите в групата в детската градина/класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището. Оценяват се познавателно развитие, комуникативни умения, социални умения, физическо развитие, адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране. По силата на чл.78, ал.2 от наредбата при извършването на оценката на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, увреждането и функционирането се разглеждат като следствие от *взаимодействието между здравословното състояние и факторите на средата* в съответствие с Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето (ICF) на Световната здравна организация (С.) и при отчитане на Международната класификация на болестите - М. 10 на С.. Визираната правна уредба също е в подкрепа на твърденията на ответника, че състоянието на детето не зависи единствено от осигуряването/неосигуряването на допълнителна подкрепа за личностно развитие, а е комплекс от различни фактори, които обуславят цялостното здравословно и психо-емоционално състояние на детето.

Разпоредбите на чл.108, т.2-4 от Наредбата указват необходимите специалисти за допълнителна подкрепа за личностно развитие, осигуряването на които отново е посочено, че се дължи от всички институции: детската градина, училището, центърът за подкрепа за личностно развитие и регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в зависимост от индивидуалните потребности на децата и учениците - при обучителни трудности - логопед, психолог, ресурсен учител; при прояви от аутистичния спектър - ресурсен учител, логопед, психолог, а при необходимост - сензорен терапевт и помощник на учителя; при емоционални и/или поведенчески затруднения - психолог и/или педагогически съветник, а при необходимост - помощник на учителя и психотерапевт.

В конкретния случай от писмените доказателства по делото се установява, че за исковия период на ищцата са били осигурени нормативно определените специалисти – ресурсен учител и психолог, а логопед е осигурен от детската градина.

Установява се от показанията на свидетелката на ответника К. Х. В. – заместник директор на РЦПППО С. град по учебната дейност от 2018 г., че по случая с Д. са работили: Е. К. – психолог през 2018 г., а през 2019 г. – Т. И. като ресурсен учител, а другите не може да назове като имена. Имало различни възможности – ако детската градина си има назначен екип за подкрепа на личностното развитие – ресурсен учител, психолог и логопед, от центъра не изпращат специалисти. Такива се изпращали по искане на учебното заведение в случаите, в които то не разполага със специалисти. Децата със СОП били над 1100, докато РЦПППО разполагал само с 13 психиатри, като мобилната група предоставя психологическа подкрепа на всички деца

със СОП на територията на [населено място]. Свидетелката е категорична, е след законовите промени от 2016 г. РЦПППО има само подпомагаща функция - методическа и консултативна, тъй като техните специалисти давали препоръки как да се работи с детето в детската градина, но нямали контролна функция върху директора на ДГ.

Свидетелката на ответника Т. П. И. е била ресурсен учител на Д. за учебната 2019/2020 г., а преди това е била нейна колега – С.. Работата ѝ с Д. била индивидуална, веднъж седмично – взема я от групата и работят върху знанията и уменията, които тя трябва да покрива по направлението, по които се работи в детската градина, напр. за развитие на когнитивните способности и на паметта, за развитие на внимание. Според свидетелката, за една година при Д. се наблюдавала положителна динамика. В края на годината изреченията ѝ били граматически по-добре структурирани, пишела под диктовка и то ръкописно, каквото изискване нямало. По време на пандемията работили онлайн (писмени доказателства за което са представени) – за ориентирани във време и пространство, за развитие на речта. По Интернет на майката са изпращани допълнителни материали за работа. Логопед бил осигурен от детската градина – Н. И.. Относно децата с потребности работел екип от специалисти – събирали се заедно и обсъждали как да работят, какво дава резултат или ако има затруднение – как да бъде преодоляно. Работили и обсъждали проблемите и заедно с учителите от ДГ, които били много ангажирани. При Д. се наблюдавала положителна динамика и нямало регрес. Когато дете със СОП завършва градина, имало възможност то да бъде отложено за 1-ви клас. При Д. се събрал екипът от специалисти и преценили, че такова отлагане не е необходимо. Спецификите в нейното развитие не били толкова тежки, защото в групата имало деца с много по-големи затруднения. Свидетелката Т. И. преценява работата с детето веднъж седмично като достатъчна с пояснението, че винаги се посочва, че детето трябва да се упражнява и вкъщи, за което всички деца имали тетрадка за обратна връзка. Там всеки час се описвало какво е направено и използваните упражнения се прилагали на работни листа, за да може да се работи вкъщи и работата да е по-пълноценна.

Съдът кредитира показанията на свидетелите на ответника като съответстващи на писмените доказателства по делото и на визираната нормативна уредба, а относно св. Т. И. – и като на свидетел-очевидец.

Съдът не кредитира показанията на свидетелката на ищцата Ц. С. Б. като близък роднина на родител по смисъла на чл.172 ГПК, чиито показания са едностранчиви, силно субективни и в противоречие с другите събрани по делото доказателства. Според св.Б. на нея и родителите започнало да прави впечатление, че Д. има различно държание спрямо децата на нейната възраст – водела трудна комуникация и изразявала по различен начин емоциите си. Показанията на свидетелката установяват предприетите мерки – установяване на заболяване чрез експертиза (ТЕЛК), въз основа на която са предприети мерки от съответните органи, вкл. от н.нар. ресурсен център. Знаела от брат си, че „такива специалисти нямало“, което е лично, субективно мнение, в очевидно противоречие с останалия доказателствен материал по делото. Показанията ѝ, че майката започнала да работи целенасочено след приключване на подготвителната група нямат отношение към отговорността на ответника.

Съдът кредитира приета по делото комплексна съдебна експертиза, като компетентно изготвена от специалисти – психолог А. А., логопед Б. М. и детски психиатър д-р Е. М., съответстваща на писмените доказателства по делото и неоспорена от страните.

Експертизата разчита логопедичното изследване, направено в епикриза от 2016 г. от Център за психично здраве „Проф. Н. Ш.“ – не е формирана представа за разположението на собственото тяло в пространството, не осъзнава понятия пред/зад, горе/долу, зрителен гнозис на цветовете и геометрични фигури е развит на английски език, липсват езикови понятия на български език, липсва зрителен контакт, не изпълнява инструкции, дори и при силен интерес, не се обръща на повикване по име, не отговаря на въпроси, свързани с възрастта. Използва отделни думи за плодове, зеленчуци, животни и предмети, но на английски език и по-скоро като автостимулация, а не с комуникативна цел. Липсва фразова реч.

П. тест определя профила на детето като нехармоничен, с комуникативни умения под нормативното, особености в социално-емоционалното развитие и затруднена адаптация (без тя да излиза от широката възрастова норма). Имало значими различия в уменията между общото физическо и двигателно развитие, от една страна и комуникацията, от друга, като комуникативните умения били значително по-ниски. Скоростта на работа била в долните граници на нормата, но при висок резултат за прецизност на работата и концентрация в норма. Според психиатричното изследване е налице очен контакт и жестомимична експресия, но по-монотонна и еднообразна.

При изследване от назначените вещи лица на детето по модели за логопедична и невропсихологична диагностика на деца в начална училищна възраст – 2-ри клас, са получени следните резултати:

Д. Б. няма нарушения в зрителния, тактилният, пръстовия, симултанния и слуховия гнозис за ритми- правилно възприема и назовава цветовете и форми; правилно възприема наложени и зачеркнати изображения. Разпознава и назовава пръстите на ръката. Има изградена ляво-дясна ориентация за собственото тяло. Проби на X. - изпълнява огледално. Ориентацията по часовник е незатвърдена - правилно определя часа самостоятелно до кръгъл час.

Не се установяват нарушения в мануалния, оралния, артикулационния и конструктивния праксис. Леко затруднена е в изпълнението на една от пробите за динамичен праксис.

Фонематичният слух е развит - няма нарушения във възприемането на изолирани, опозиционни и корелативни двойки фонемни. Има изградени умения за звуко-буквен анализ и синтез. При пробите за звуков анализ се откриха леки дефицити. Има разбиране за многозначност на думата. Разбира предлозите и правилно възприема прости и сложни предложни отношения. Все още непълно разбира имплицитно съдържание при слухово възприемане на текст. Пълноценното разбиране е възможно при помощ и насочващи въпроси отвън.

Към момента на изследването няма нарушения в звукопроизношението. Думите са със запазен звуков и сричков състав.

Подрежда самостоятелно с една грешка серия картини. След корекцията успява да оформи разказ, съответен на изображенията. Изпитва затруднение при самостоятелно предаване на слухово възприет текст, като спонтанната продукция на моменти не е ясно структурирана, но отговаря на съдържанието. Чете вярно предявените букви, думи и текст. Има изградена четивна техника. Отразява пунктуацията. При четене наум и на глас се ориентира и разбира смисъла на прочетеното, но има нужда от насочващи въпроси за пълноценно възприемане на съдържанието. Д. умее да съставя и записва изречения с правилен словоред, спазена пунктуация и рядко с пропуск или неточност в отразяване на звуко-буквения състав на думите. Допуска малък брой

грешки при писане на текст под диктовка, които са комбинирани - граматични - съпоставими с възрастта и етапа на ограмотяване и логопедични - остатък от предходните, описани в медицинската документация дефицити в езиково-говорното развитие.

Според обективното изследване: Психомоторно относително спокойна, успява да влезе в контакт с изследващите, отговаря на поздрав. Налице е очен контакт, жесто-мимичната експресия е налична, но по-монотонна и еднообразна, не винаги съответна на ситуацията, макар и съответна на разказа. Кооперативна, спазва неформални и въведени граници и изисквания, но на времена се налага да се въвеждат вербално правила и разяснения, особено в моменти, в които се ориентира по-трудно в спонтанната комуникация, дали въпросите се отнасят към нея или не. Отговаря на зададените въпроси, но не особено информативно, тангенциално, като понякога при по-продължителни обяснения основната мисъл може трудно да бъде проследена, налага се задаване на уточняващи въпроси. Речта е по-шумна от необходимото, не добре модулирана спрямо ситуацията, не винаги граматично и дори логично съгласувана, лексикално и семантично по-бедна. Често видимо не разбира поставените въпроси и дава несъответни отговори или неподходящи обяснения, които иначе са представени в значителен обем. Например- трудно отграничава дали действието, за което се пита, е извършено от нея или спрямо нея. Трудно концептуализира понятия от ежедневието, трудно разграничава сходни понятия. Трудно се ориентира в преносен смисъл, буквална в разбирането и изказа. Демонстрираните интереси и умения са около очакваното за възрастта. Когнитивното функциониране е дисхармонично, като цяло в норма за възрастта.

В експертната оценка лицата са направили следното обсъждане: От прегледа на педагогическата документация и събраните данни от родителите е видно, че от яслена възраст Д. М. Б. е била със затруднена адаптация, несформирана за възрастта езиково-говорна способност, нарушена емоционална и поведенческа регулация и дефицити в социо-комуникативните умения, надхвърлящи вербалната комуникация. Издавала звуци, пищяла при фрустрация, не се обръщала при повикване по име, не проявявала интерес към предизвиканите ситуации в групата, проявявала агресия към другите деца, не успявала да спазва правилата и изискванията в групата. Вероятно поради тази причина, въпреки че в края на яслената възраст не ползвала вече памперс, успявала да се нахрани самостоятелно, както и да изпълни „елементарни едностепенни поръчки“, педагозите определили общото ѝ развитие като „незадоволително за възрастта“ и препоръчали много работа и съвместни усилия между родители, педагогически екип и специалисти.

В епикриза от оценката на развитието в ЦПЗ "Н. Ш." на 3 г.в. също са описани тези особености в поведението, комуникацията и социалните интеракции, описани са и други дефицити- напр. несформирани за възрастта соматогнозис (разпознаване на частите на собственото тяло), пространствена ориентация, понятия за цветове и графомоторни умения. Ползвала отделни думи, предимно на английски, без комуникативни цели. Не реагираше при повикване по име. Липсвала фразова реч.

Според експертна оценка от реоценката на развитието на 6 г.в. е описано позитивно развитие с наличие на фразова реч и подобрени комуникативни умения, макар и те да оставали все още под очакваното за възрастта - речта била кратка, с опростена и на моменти аграматична фраза, с трудности в употребата на местоимения и неправилно съгласуване по род. Речниковият запас бил незадоволителен за възрастта, а при

възприемане на информация по слухов път, имала нужда от допълнително онагледяване. Независимо от все още наличния езиков дефицит, на фона на съпътстваща работа с логопед и психолог, специалистите отчетли позитивна динамика в социо-комуникативен и езиков аспект. Отбелязано е, че трудно се ориентирала в метафори и условности, което е функция надхвърляща езиковата, а отразяваща възможностите на мисленето.

Експертите са отбелязали наличие на прогрес в езиково-обучителен план е отбелязано и в Педагогическа характеристика/стр.21/, отразяваща готовността на Д. за училище. От доклади на ресурсния учител /стр.194 и стр.196/ става ясно, че в края на първи срок детето е овладяло писането на думи буква по буква, а до края на учебната 2019/2020г., по време на дистанционното обучение, е можела да чете и пише под диктовка с ръкописни букви. Необходимостта от включването на допълнителна подкрепа е била мотивирана именно от описаните от една страна езиково □ говорни и от друга- социо-комуникативни затруднения на детето в периода 3-бг.в., и препоръките на специалистите, изследвали Д., и педагозите, работили с нея. Видно от приложената документация по делото /стр.60-78;79- 160/, за периода 2019/2020 уч.г. Д. е получавала помощ от ресурсен учител, веднъж седмично, с данни за ден, час и тема на занятието, данни за занятия проведени чрез Вайбър, с посочени тема и ресурси, както и имейл кореспонденция, с родител на ищцата, с изпратени работни листове, споделени електронни връзки и насоки за работа в домашни условия, за периода на дистанционното обучение. Пак от там е видна и положителна обратна връзка от родителите на Д..

От проведените към момента обективни изследвания : В логопедичен план - към момента на настоящото логопедично и невропсихологично изследване, Д. е без нарушения в гнозис и праксис, с развита импресивна реч - все още леко изразен дефицит в звуко-буквения анализ; с разбиране за многозначността на думата и обобщените понятия. Има разбиране на сложни предложни отношения за стимули, съобразени с възрастта. Все още изпитва затруднение при самостоятелното пълноценно възприемане на контекстно съдържание и реч. Тази особеност е обусловена от една страна от езиковия дефицит, установен по-рано, а от друга страна от дефицитите в комуникацията и социалното разбиране. В тази връзка са и отчетените трудности за пълноценно структуриране на устен преразказ.

По отношение на писмената реч - при писане под диктовка се регистрират изолирани неточности, допустими за възрастта. Типа грешки, допускани при овладяване на писането в първи клас, са характерни за етапа на оgramотяването. Писмената й продукция във втори клас е оценявана в клас с „отличен“.

От психологична гледна точка - налице е дисхармоничност в развитието. По отношение на когнитивната сфера - най-отчетливо е нарушението на еkзекутивните функции, нарушена е също така скоростта на преработка на информацията. На фона на общо ниво на интелектуално развитие в норма, е налице изоставане в значителна степен в социално-емоционалната сфера и комуникацията на детето спрямо очакваното за възрастта. Такава дисхармоничност в развитието е била налице още от ранна възраст, като консистентно продължава и към настоящия момент, въпреки общия напредък и развитие на детето. Д. не разбира съответно на възрастта социалните взаимоотношения, трудно се ориентира в разнообразни социални ситуации. Комуникативните умения на детето не могат да се мислят единствено в контекста на езиково-говорно нарушение, а се отнасят до по-широкия контекст на

социална и емоционална регулация, която е затруднена спрямо очакваното за възрастта.

В клиничен план вещите лица са обобщили, че при осв. Д. Б. макар като цяло когнитивното развитие да е формално в норма, то показва значителни разлики в представянето по отделните сфери. В клиничната картина на преден план към момента и от най-ранна възраст (видно както от документите, така и от събраните анамнезни данни от родителите) са доминирали дефицитите в комуникацията и социалното разбиране, а те далече надхвърлят прояви на дефицити в езиковото и речево развитие. Налице са и консистентни данни за значително нарушена емоционална и поведенческа регулация с прояви на агресия при фрустрация и невъзможност за самостоятелно успокояване дори в училищна възраст. Описват се и особености в сензорното възприятие по отношение на звук, затруднена е общата адаптация- отново най-тежко в социален план. Тази констелация на особеностите и дефицитите е с прояви от най-ранна възраст и на практика може да бъде наблюдавана в разнообразни ситуации (вкл. в ситуацията на изследване, при спонтанна комуникация и наблюдение), макар и да е най-изявена в контекста на обучителните институции и в групата на връстниците. Тези особености в клиничната практика и в медицински контекст се разглеждат като аутистични черти и са характерни за голяма част от разстройствата на развитието с ранно начало. Именно те, а не просто дефицита на реч - в рецептивен и експресивен план, са причина за изразените адаптационни затруднения при изследваното дете. Речевите дефицити на практика само допълнително усложняват затрудненията в комуникацията и разбирането. Налице са особености в мисленето, екзекутивните функции, теорията на ума, скоростта на преработка на информация, които допълват цялостната картина на качествено променено функциониране на изследваното дете.

В заключение са посочили, че още към момента на първата оценка на развитието състоянието на детето е преценено като "Разстройство на развитието, друго" и са дадени препоръки за специализирана работа с екип от специалисти - психолог, логопед, ресурсен учител. Такава помощ теоретично може да бъде осигурена чрез детското/учебното заведение, което детето посещава или чрез Социалните служби и Отдел "Закрила на детето" при заявка от родителите. Честотата на срещи, които различните служби могат да осигурят за работа с дете със специални образователни потребности се определя *по техни алгоритми и спрямо текущите им възможности за осигуряване на специалисти. Потвърждават, че за иския период и съществувала необходимост от специализирана работа и подкрепа на развитието на детето (отговор на въпрос 4).*

Посочват, че по отношение на Д. при идеални условия би било добре да има среща със специалист по детско развитие практически в (почти) всички работни дни (например два дни с психолог, един ден с логопед, един ден при необходимост ресурсен учител), като от водещо значение в случая са срещите с психолог с оглед поведенческите и комуникативни затруднения, но и с логопед, с оглед езиковите затруднения. В академичен план по формални критерии училищните умения са на практика в значителна степен овладени, което предопределя по-ограничена нужда от подпомагане от ресурсен учител, още повече, че изследваното дете разполага и с подходяща подкрепа и от майката. Подобна интензивност на специализирани занимания на практика обаче трудно би могла да се осигури от ресурсните центрове поради липса на капацитет.

На въпрос относно напредъка на детето към момента на завършване на ДГ, специалистите отговарят, че към датата на завършване на детската градина Д. е показала значителен напредък, отбелязан и в епикризата от реоценката на развитието ѝ. Продължили са да персистират особеностите в комуникацията и социалното разбиране и интеракции, както и особеностите в поведението и някои дефицити в речта и езика, които отразяват подлежащото развитийно разстройство. *При развитийните разстройства тези особености са трайни и могат до известна степен да бъдат модулирани чрез интензивна и най-вече специализирана работа.*

Според експертите, за описания период според приложените документи по делото и от анамнезните данни на родителите е регистрирано позитивно развитие в състоянието и уменията на детето- както особено отчетливо в езиков план, така и по отношение на уменията да се включва в групови занимания и да използва по-широк набор от репертоари и умения за комуникация. Все пак в края на периода очаквано са продължили да персистират особености и затруднения, които се разглеждат в контекста на развитийното разстройство и които макар да може да се модифицират, смекчат и ограничат, *не може да се очаква да изчезнат напълно.*

Относно поставен въпрос за степента на психологическо развитие е посочено, че детето Д. Б. има развитийни особености от най-ранна възраст, изразяващи се на преден план с дефицити и особености в социалното разбиране, социалните интеракции и комуникацията, част от която е и езиковите и речевите умения. В най-ранна възраст по данни на родителите са били налице и относително по-дискретни моторни дефицити, което не е необичайно при различни разстройства в развитието. Разстройствата на развитието показват като цяло силно изразена тенденция абнормностите да персистират през целия живот- през юношеството и в зряла възраст и изглежда, че *те представляват индивидуални характеристики, които не се влияят много от околната среда.* Тези особености не са задължително свързани с когнитивните възможности, както е и в случая- общото когнитивно функциониране е в добра норма - като в някои сфери дори е изпреварващо спрямо това на връстниците, а в други сфери- на долната граница на нормата за възрастта. Цялостното функциониране обаче поради специфичните особености и дефицити е затормозено и понякога по-ниско от очакваното. Това е особено валидно за емоционалната и социалната зрялост, както е и при изследваното дете.

Вещото лице д-р М. пояснява в о.с.з. на 29.06.2022 г., че се касае за особености, с които човек се ражда. Въпреки, че детето търпи развитие, се касае за особености в цялостното психично развитие, които няма да изчезнат, а могат само да бъдат облекчени. Тези особености на функционирането оставали трайни и обикновено били в сферата на комуникацията и развитието на интеракциите – разбирането за поведението на другите и за поведението им спрямо тях. Интензивната работа можело да подобри това функциониране. Изразява мнение, че Д. е получила помощта в този размер, в „който е очаквано да я получи“ – един-два пъти седмични занимания. Това било недостатъчно, защото Д. има нарушения в няколко сфери на психичното функциониране и те трябвало да бъдат адресирани от различни специалисти – два пъти логопед, един път психолог, а може и два пъти в зависимост от развитието на детето. Не е виждала деца, които са получили повече помощ от Ресурсния център.

При разпита си вещото лице М. изразява мнение, че е имало напредък в езиковото развитие на детето, предпоставки за което били интелект в норма, съхранени познавателни процеси и адекватната подкрепа, която Д. е получавала от родителя,

който е начален учител и е работил интензивно с нея. Данни за напредъка били, че покрива нормите, в края на ПГ може да пише думи дори ръкописно, което било предпоставка и към момента на изследването да няма нарушения в четенето и писането, за което говорели отличните ѝ оценки. Подкрепя мнението на д-р М., че се касае за особености, които могат да бъдат контролирани във времето и смекчени с интензивна работа, но винаги остава белег от тях. В заключение посочва, че детето е получило адекватна подкрепа в езиковото си развитие и функцията на ресурсния учител е била успешна – той е успял да направи достъпно учебното съдържание за детето, което го е усвоило, т.е. има позитивна динамика. Като доказателство в подкрепа на думите си в.л. М. изтъква, че екипът не е предложил отлагане на първи клас, което съдът приема като обективен факт при детето.

Съвкупната преценка на събраните по делото доказателства – писмени, гласни и експертни, навежда съда на категоричен и несъмнен извод, че ищцата Д. М. Б., ЕГН [ЕГН], е получила в исковия период краткосрочна, допълнителна подкрепа, дължима съобразно нормативно установените правомощия на ответника РЦПППО С. град. Невъзможността му да осигури ресурсна подкрепа чрез учител, психолог и логопед всеки работен ден не може да ангажира отговорността му по чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Това е така от една страна, тъй като в развитието на детето в исковия период се наблюдава позитивна динамика, потвърдена от вещите лица и подкрепена от факта, че Д. не е отложена от 1-ви клас. На следващо място, подкрепата от РЦПППО е само подпомагаща, като основната функция в допълнителната подкрепа е за учебното заведение – в случая детската градина. По изложените съображения съдът приема, че липсват съществен елемент от отговорността на държавата за вреди по чл.1, ал.1 ЗОДОВ – липсват незаконосъобразни действия и/или бездействия на служители от ответната администрация.

В заключение и както потвърждават вещите лица – развитието на дете с особености в цялостното психично функциониране може единствено да бъде смекчено и подпомогнато, подкрепа за което е осъществена от ответната администрация. Това развитие е комплексно и резултат на интензивна съвместна работа на родители и специалисти. Изложените особености изключват възможността за установяване на пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между твърдяното в исквата молба поведение и претендираните вреди.

За пълнота съдът следва да отбележи недоказаността на твърдените вреди с оглед липсата на категорично заключение на назначената по делото комплексна експертиза за регрес в развитието на детето. Напротив и подкрепено от факта, че то посещава редовно училище е изводът, че във важен за неговото развитие период като предучилищната група, то е компенсирало особеностите си на дете със СОП и успява да има развитие на дете без СОП.

По изложените съображения и поради липса на елементи от фактическия състав на отговорността на държавата по чл.1, ал.1 ЗОДОВ съдът приема, че е дължимо отхвърляне на исквата претенция.

При този изход на спора и на основание чл.10, ал.2 ЗОДОВ ищцата, чрез законния си представител, следва да понесе отговорността за разноски, сторени от бюджета на АССГ за възнаграждения за вещи лица, както следва – 225 лв. в полза на ответника и 850 лв. в полза на бюджета на АССГ.

Независимо от изхода на спора съдът намира, че на основание чл.10, ал.2 ЗОДОВ на ответника не се дължат разноски за адвокатско вознаграждение. Няма законово

основание разпоредбата на чл.10, ал.2 ЗОДОВ да се тълкува разширително, най-малкото защото създава финансово задължение за ищеца, за да се приеме, че под употребения израз "разноски по производството" законодателят разбира съвкупността от разноски, съгласно чл. 78, ал. 1 ГПК - такси, разноски по производството и възнаграждението на един адвокат. Ако законодателят е искал да включи в хипотезата на чл.10, ал.2 ЗОДОВ не само разноските по производството, а и таксите, и възнаграждението за един адвокат той би употребил точно утвърдените в законодателството правни понятия в съответствие с чл. 37, ал. 1 и 2 от Указ 833 от 24.04.1974 г. за прилагане на Закона за нормативните актове.

Липсата на изрична разпоредба, която да определя за процесната алинея съдържание на понятието "разноски по производството" по начин различен от този, употребен в алинея 3 на чл.10 ЗОДОВ и в чл. 78, ал. 1 ГПК, ясно установява волята на законодателя в хипотезата на алинея 2 на чл.10 ЗОДОВ дължими от страна на ищеца да бъдат само направените от съда и страните разноски по производството, но не и таксите и възнаграждението за един адвокат. С това, законодателят изпълнява посочената в т. 59 от решението С. срещу България необходимост съдебните разноски по дела за отговорността на държавата да бъдат "под специален режим, с цел да се гарантира ефективно на заинтересованите, достъп до въпросната процедура". В този смисъл е Определение № 5450 от 07.06.2022 г. по адм. д. № 4920/2022 г., III отд. на ВАС

Водим от горното АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, I-во отделение, 69-и състав,

Р Е Ш Е Н И Е :

ОТХВЪРЛЯ иска на Д. М. Б., ЕГН [ЕГН], чрез нейния баща и законен представител М. С. Б., от [населено място], [улица], вх.1, ап.13, и със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.5, кант.9, чрез адв. Д. М. от САК, срещу Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование – С. град, предявен на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 6000 лв., претърпени в периода от 02.10.2018 г. до 26.05.2020 г. поради пълно неосигуряване на краткосрочна допълнителна специализирана подкрепа за личностно развитие чрез помощ от ресурсен учител, психолог и логопед.

ОСЪЖДА М. С. Б., ЕГН [ЕГН], от [населено място], [улица], вх.1, ап.13, като законен представител на Д. М. Б., ЕГН [ЕГН], да заплати на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование – С. град разноски за вещо лице в размер на 225 лв.

ОСЪЖДА М. С. Б., ЕГН [ЕГН], от [населено място], [улица], вх.1, ап.13, като законен представител на Д. М. Б., ЕГН [ЕГН], да заплати на сметка на Административен съд София град сторените от бюджета на съда разноски за вещи лица общо в размер на 850 лв.

Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от съобщението до страните за постановяването му с касационна жалба пред ВАС на РБ.

СЪДИЯ: